



ECOLOGIE

RAPPORTAGE
activiteitenplan
Wagnerlaan 55
Arnhem



Rapport activiteitenplan

Wagnerlaan 55, Arnhem

Opdrachtgever	Rijnsate Wagnerlaan 55 6815 AD Arnhem
Rapportnummer	22483.005
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	12 december 2023
Opsteller ¹	
Kwaliteitscontrole	

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handleiding omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEGEVENS VAN DE LOCATIE EN HET GEBRUIK DOOR FLORA EN FAUNA.....	2
2.1	Locatiegegevens en huidige situatie	2
2.2	Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie.....	4
2.3	Deskundige begeleiding	4
3	VERSPREIDING VAN BESCHERMDE SOORTEN OP DE LOCATIE.....	5
3.1	Onderzoeksmethode.....	5
3.2	Voorlopige onderzoeksresultaten	5
4	VOorgenomen IngREEP OP DE LOCATIE EN ONDERBOUWING	7
4.1	Voorgenomen activiteiten en manier van uitvoering	7
4.2	Doel en belang van de activiteiten.....	7
4.3	Planning en onderbouwing van de activiteiten.....	7
4.4	Alternatieven.....	7
5	EFFECTEN VAN DE INGReEP OP FLORA EN FAUNA	9
5.1	Effecten op korte termijn op beschermde soorten	9
5.2	Effecten lange termijn op gunstige staat van instandhouding	10
5.3	Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.....	10
6	TE TREFFEN MAATREGELEN	11
6.1	Inleiding.....	11
6.2	Tijdelijke mitigatie	11
6.3	Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken.....	12
6.4	Controlerondes	12
6.5	Duurzame maatregelen in nieuwe situatie	13
7	SAMENVATTING	14

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Rijnstate opdracht gekregen voor het opstellen van een activiteitenplan in het kader van de Wet natuurbescherming, ten behoeve van de voorgenomen ontwikkelingen (het uitbreiden van een bestaand gebouw bij de spoedeisende hulp) aan de Wagnerlaan 55 te Arnhem.

De volgende onderzoeksvragen zullen in onderhavige rapportage worden beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?
- Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?
- Blijft de functionaliteit van de rust- en voortplantingsplaatsen behouden?
- Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
- Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?
- Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen?
- Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?

Uit de quickscan Wet natuurbescherming, die door Econsultancy in juni 2023 is uitgevoerd (rapportage 22483.002, d.d. 28 juni 2023), blijkt dat de onderzoekslocaties mogelijkheden bieden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Uit de voorlopige resultaten van het vleermuizenonderzoek, dat Econsultancy in het najaar van 2023 heeft uitgevoerd en in het voorjaar van 2024 wordt afgerond, blijkt dat er twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis bij de onderzoekslocatie zijn gelegen.

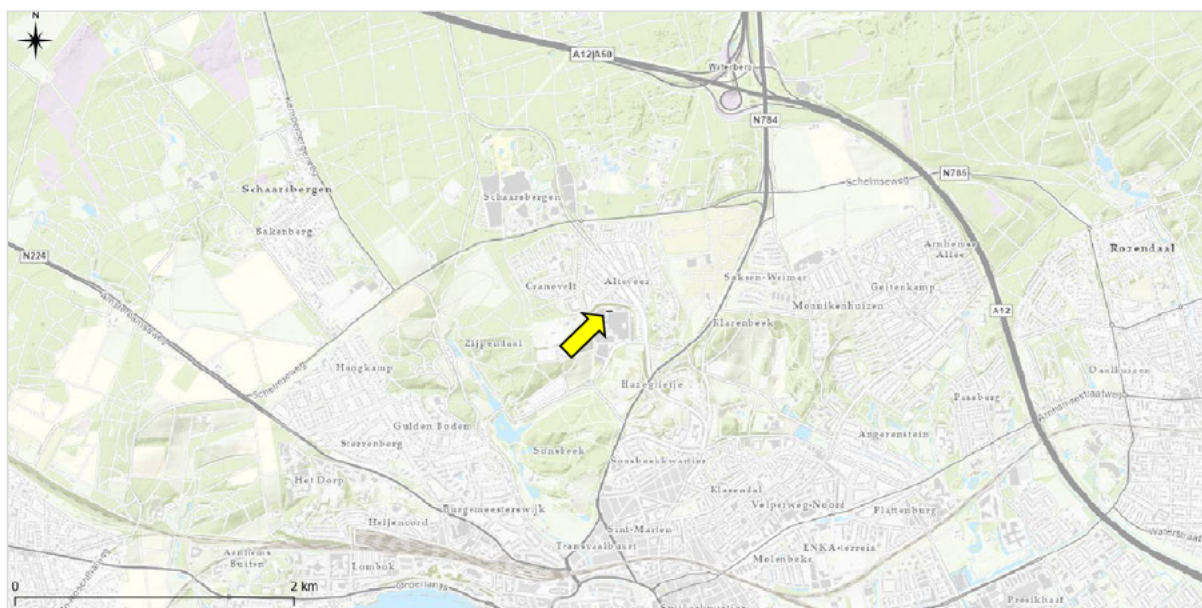
Om een vertraging in de uitbreiding van het ziekenhuis (en daarmee een vertraging in de zorg) zo veel mogelijk te voorkomen, is in overleg met de Omgevingsdienst Regio Arnhem akkoord gegaan om op voorhand een ont-heffingsaanvraag in te dienen. Ter bevordering daarvan is aan de hand van de resultaten uit het najaar van 2023 een inschatting gemaakt naar de mogelijk aanwezige overige verblijfplaatsen, die op voorhand al gecompenseerd worden. Naar de schatting zullen er zich naast de twee waargenomen zomer-/paarverblijven ook twee zomerverblijfplaatsen en één kraamverblijfplaats in de onderzoekslocatie bevinden.

Om negatieve gevolgen te voorkomen worden maatregelen uitgevoerd die bestaan uit het vooraf aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen, werken buiten gevoelige periode, vooraf ongeschikt maken van de gebouwen en het realiseren van permanente voorzieningen in de nieuwe situatie.

2 GEGEVENS VAN DE LOCATIE EN HET GEBRUIK DOOR FLORA EN FAUNA

2.1 Locatiegegevens en huidige situatie

De onderzoekslocatie ($\pm 1.650 \text{ m}^2$) ligt aan de Wagnerlaan 55 te Arnhem. In figuur 2.1 zijn de onderzoekslocaties weergegeven.



Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is een muur bij de parkeerplaats voor de eerste hulp en huisartsenpost van het Rijnstate ziekenhuis. Tussen de rijen parkeerplaatsen zijn ter afscheiding haagbeuk heggen van +/- 1 meter hoog aanwezig. Ten oosten, zuiden en westen wordt de onderzoekslocatie omrand door gebouwen van twee á drie verdiepingen hoog van het ziekenhuis. Ten noorden wordt de onderzoekslocatie omrand door een dunne bosschage (max. 25 meter breed) dat het hele ziekenhuiscomplex omringd. Ten zuidwesten van de onderzoekslocatie, tussen de zuidelijke en westelijke panden, is een poel met oeverbegroeiing aanwezig.

De onderzoekslocatie is gelegen aan de noordelijke rand van Arnhem. Zodoende wordt de onderzoekslocatie omgeven door stedelijk gebied. Ten noorden van de onderzoekslocatie, aan de andere kant van de bosschage, is de woonwijk Alterveer gelegen. Verder wordt de onderzoekslocatie veelal omgeven door stadsparken (Zyppendaal, Sonsbeek en Klaarenbeek), waarachter andere woonwijken van Arnhem zijn gelegen.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.



Figuur 2.2 Luchtfoto van het plangebied (rood omrand) en de onderzoekslocatie (blauw omrand) en directe omgeving.



Figuur 2.3 Het te vervallen parkeerterrein, gezien vanaf het oosten.



Figuur 2.4 Het te vervallen parkeerterrein, gezien vanaf het westen.



Figuur 2.5 De noordgevel waar de nieuwbouw op aan komt te sluiten, gezien vanaf het noorden.



Figuur 2.6 Ten oosten naast de onderzoekslocatie losstaand gebouw, gezien vanaf het westen.



Figuur 2.7 Noordelijke onderzoekslocatie begrenzende bosschagerand, gezien vanaf het oosten.



Figuur 2.8 Tussen de panden liggende poel, gezien vanaf het noorden.

2.2 Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie

Door Econsultancy is in juni 2023 een quickscan Wet natuurbescherming voor de noordelijke locatie opgesteld (22483.002, d.d. 28 juni 2023). De quickscan is uitgevoerd aan de hand van een bureaustudie en veldbezoeken. Het veldbezoek van deze quickscan is afgelegd op 5 juni 2023. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocaties, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende de veldbezoeken is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat.

De bebouwing bij de onderzoekslocaties is geschikt voor vleermuizen. Bij de muur zijn spouwgaten aanwezig waar gebouwbewonende vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger, kunnen verblijven. De soorten verblijfplaatsen voor vleermuizen waar de bebouwing voor geschikt is, zijn zomer-, paar-, en kraamverblijfplaatsen.

Voor andere soortgroepen die onder het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming vallen (reptielen, amfibieën, vlinders, libellen en vaatplanten), zijn binnen de invloedsfeer van de onderzoekslocaties geen beschermde functies te verwachten. Hierdoor zijn negatieve gevolgen door de mogelijke renovatiewerkzaamheden uit te sluiten. Wel dient in het broedseizoen rekening gehouden te worden met algemene broedvogels die in gebouwen kunnen broeden zoals spreeuw, Turkse tortel en kauw, en algemene vogelsoorten die kunnen broeden in tuinen zoals de merel en houtduif.

2.3 Deskundige begeleiding

De deskundige die betrokken is bij het project, betreft een ervaren ecoloog². Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

² Alle ecologen van Econsultancy hebben op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of • Zijn als ecoloog werkzaam voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of • Zetten zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

3 VERSPREIDING VAN BESCHERMDE SOORTEN OP DE LOCATIE

3.1 Onderzoeksmethode

Tijdens de veldbezoeken van het najaaronderzoek waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 24 °C. De windsnelheid lag beneden de 2 Bft. en er was geen sprake van neerslag. In tabel 3.1 zijn de omstandigheden gedurende de onderzoeken weergegeven.

Tabel 3.1 Omstandigheden nadere onderzoeken beschermde soorten.

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
18-08-2023	20:50 - 01:00	24°C	Geen bewolking, 1 Bft O
07-09-2023	20:00 - 23:15	25°C	Geen bewolking, 2 Bft O

De bezoeken voor het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen zullen in het voorjaar van 2024 plaats gaan vinden.

3.2 Voorlopige onderzoeksresultaten

Vleermuizen

Tijdens het onderzoek naar paar- en baltverblijfplaatsen is één uitvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. De verblijfplaats bevond zich in de spouw van een op de onderzoekslocatie aansluitende muur en valt zodoende nog binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Daarnaast is tijdens het onderzoek naar één baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen die binding vertoonde met de bebouwing die tot de planlocatie behoort. Binnen de onderzoekslocatie zijn nog eens vier baltsterritoria aangetroffen (zie figuur 3.1).

Aan de hand van deze resultaten wordt een schatting gemaakt van vier zomerverblijfplaatsen. De aangetroffen paarverblijven kunnen ook als zomerverblijfplaats gebruikt worden. Daarnaast zou één kraamverblijf van de gewone dwergvleermuis in de muur aanwezig kunnen zijn. In totaal wordt het gebruik van de planlocatie geschat op twee zomerverblijfplaatsen, twee zomer- en paarverblijfplaatsen en één kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.



Figuur 3.1 Verspreiding van vleermuissoorten op basis van inventarisatie in het najaar seizoen 2023.

4 VOORGENOMEN INGREEP OP DE LOCATIE EN ONDERBOUWING

4.1 Voorgenomen activiteiten en manier van uitvoering

Op het huidige parkeerterrein wordt een nieuwbouwwitbreiding geplaatst van twee verdiepingen. Boven op de twee verdiepingen komt tevens een dakopbouw met techniek. De bouwplannen zijn weergegeven in Bijlage I. Voor de realisatie hier van wordt het parkeerterrein gecompenseerd en onderliggende leidingwerk verplaatst. De noordelijke muur van het huidige pand wordt opengemaakt waar de nieuwbouw op aan zal sluiten.

4.2 Doel en belang van de activiteiten

In de nieuwbouw komt op de begane grond ruimte voor poliklinieken en op de eerste verdieping radiologie. De techniekopbouw, dat op het dak gerealiseerd wordt, verzorgt extra capaciteit in de installaties zodat de zorg in de bestaande delen kunnen blijven draaien. De techniekopbouw draagt zowel bij aan de nieuwbouw als de bestaande bouw. Met de huidige vergrijzing van de Nederlandse bevolking wordt verwacht dat in de toekomst meer zorgvraag komt voor beide afdelingen. De benodigde extra zorg vergt meer apparatuur en oppervlakte en de afdelingen zullen deze moeten uitbreiden om dergelijke zorg te kunnen geven. Daarnaast moeten de apparaten van onder andere radiologie om de zoveel tijd vervangen worden. Om plek te maken voor het nieuwe apparatuur zijn aanpassingen van het gebouw en de installaties nodig, hetgeen niet past in het huidige pand. Indien de benodigde uitbreidingen niet gebeuren, ontstaan er langere wachttijden voor patiënten, hetgeen wat sinds de coronacrisis een maatschappelijk probleem vormt. De uitbreiding van het bestaande pand met nieuwbouw wordt uitgevoerd in het belang van volksgezondheid.

4.3 Planning en onderbouwing van de activiteiten

De opdrachtgever is voornemens om de werkzaamheden te starten medio het tweede kwartaal van 2024. De duur van de bouw zijn geschat om in totaal rond 15 maanden te duren. Alvorens deze werkzaamheden worden mitigerende maatregelen genomen elders op het pand en vindt ecologisch begeleiding plaats.

4.4 Alternatieven

Een alternatief kan zijn om de uitbreiding op een andere locatie uit te voeren. Dit heeft echter tot gevolg dat een andere muur met mogelijke geschikte verblijfsmogelijkheden open gebroken moeten worden, of dat een stuk natuur moet wijken voor het realiseren van een nieuw pand. Hiermee wordt de huidige verstoring alleen verplaatst naar een andere locatie. De uitbreidingsmogelijkheden op het terrein zijn echter beperkt. Omdat het hele gebouw al door meerdere afdelingen in gebruik is, is het gevolg hier van dat deze afdelingen zouden moeten wijken en zodoende een soortgelijke uitbreiding nodig hebben.

Een ander alternatief is een aanpassing in de werkwijze en inrichting. De werkzaamheden zijn locatie gebonden en zo ingericht dat er minimale schuifbewegingen noodzakelijk zijn zowel binnen als buiten. De maatregelen die worden getroffen zijn onder andere conform hetgeen gesteld wordt in het kennisdocument (BIJ12, versie juli 2017) en voldoende bewezen effectief. Tevens betreft de huidige werkwijze de minst verstorende oplossing.

Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen wordt reeds uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van voortplanting en winterrust.

Er zijn daarom redelijkerwijs geen alternatieven voorhanden. Om negatieve gevolgen te voorkomen worden maatregelen uitgevoerd die bestaan uit tijdelijke maatregelen, zorgvuldig handelen, controlerondes en permanente voorzieningen.

5 EFFECTEN VAN DE INGREEP OP FLORA EN FAUNA

5.1 Effecten op korte termijn op beschermde soorten

Gewone dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuizen leven in netwerken van meerdere (lokale) populaties. De lokale populatie wordt gevormd door één of meerdere kraamkolonies, enkele niet-voortplantende groepen vrouwtjes en de mannetjes. Een kolonie gewone dwergvleermuizen bestaat uit de vrouwtjes die meerdere kraamverblijven gebruiken die elk enkele tientallen tot honderden vrouwtjes bevat. De netwerken van kraamgroepen zijn via de massawinterverblijfplaatsen aan elkaar verbonden. Het aantal dieren in een gebied is sterk afhankelijk van het voedselaanbod. Omdat de gewone dwergvleermuis een trage voortplanter is verloopt uitbreiding of herstel van een populatie niet snel.

Door de werkzaamheden zullen er twee zomer- en paarverblijfplaatsen en naar schatting twee zomerverblijfplaatsen en één kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis definitief verdwijnen. Vleermuizen maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen waartussen ze regelmatig verhuizen. Een tijdelijk verlies van een zomer- of paarverblijfplaats van vleermuizen is over het algemeen in ecologisch opzicht daarom geen groot probleem. Om geen risico's te nemen ten aanzien van de planning van de werkzaamheden, worden voor de zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Ten aanzien van artikel 3.5 lid 1 van de Wet natuurbescherming is het van belang dat er met de werkzaamheden geen vleermuizen worden verwond of gedood. Daarom wordt de bebouwing vooraf ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken van de bebouwing zal worden uitgevoerd in het actieve seizoen van vleermuizen, maar buiten de kraamperiode, dat wil zeggen in de periode augustus tot en met oktober.

Maatregel: aanbieden van in totaal 20 alternatieve verblijfplaatsen (waarvan vier voor een kraamverblijf) voor in totaal twee zomer- en paarverblijfplaatsen en de geschatte twee zomerverblijfplaatsen en één kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Maatregel: het ongeschikt maken van de bebouwing uitvoeren in het actieve seizoen maar buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis (augustus-oktober).

5.2 Effecten lange termijn op gunstige staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

Het “natuurlijke” aanbod van verblijfplaatsen voor vleermuizen ligt onder druk. De aanwezigheid van minstens twee paarverblijfplaatsen van de meest algemene vleermuissoort van Nederland, de gewone dwergvleermuis, betreft een niet gevoelig gebruik van de soort. De werkzaamheden hebben daarom geen invloed op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. Het potentieel verlies van een kraamverblijf kan daarentegen wel een negatieve invloed uitoefenen op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Omdat bij moderne bouwtechnieken er minder verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen zijn, is het van belang dat er nieuwe permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis worden gecreëerd. Na afloop van de werkzaamheden dient de bebouwing daarom wederom geschikt te zijn als zomer-/paarverblijfplaats en als kraamverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Daarom wordt de uitbreiding geschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis als zomer- en paarverblijfplaats en eventueel kraamverblijfplaats. Hiervoor zullen er inbouwkasten in de gevel worden gemetseld.

Maatregel: in metselen van minstens acht inmetselekasten in de te renoveren bebouwing. Het totale aantal benodigde kasten wordt mogelijk nog uitgebreid aan de hand van het vleermuizenonderzoek dat in 2024 wordt afgerond.

5.3 Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Gewone dwergvleermuis

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Artikel 3.5 lid 2 betreft het opzettelijk verstoren van vleermuizen. Bij het ongeschikt maken van de planlocatie, ter voorbereiding op de werkzaamheden, is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht. Hiermee wordt overtreding van de Wet natuurbescherming niet voorkomen, zodat een ontheffing noodzakelijk is.

Bij de sloop van de muur is het niet te voorkomen dat wegnemen, vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen optreedt, waardoor artikel 3.5 lid 4 wordt overtreden. Door het treffen van maatregelen kan de functionaliteit voor de soort behouden blijven. Hiermee wordt overtreding van de Wet natuurbescherming niet voorkomen, zodat een ontheffing noodzakelijk is.

Wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn

De vraag naar zorg neemt toe. Het ziekenhuis moet hiervoor uitbreiden om de nodige zorg te kunnen bieden. Met de voorgenomen uitbreiding wordt een leefomgeving gerealiseerd die betere leefomstandigheden creëren voor burgers. De ontheffing voor de beschermde soorten onder de Habitatrichtlijn worden daarom aangevraagd in het belang van volksgezondheid.

6 TE TREFFEN MAATREGELEN

6.1 Inleiding

De te nemen maatregelen zijn in te delen in de volgende vier stappen:

- alternatieve verblijfplaatsen aanbieden als tijdelijke opvang van het verlies van de potentiële verblijfplaatsen voor de periode tussen de ingreep en de realisatie van de nieuwe situatie;
- onderzoeklocatie voor de ingreep ongeschikt maken voor beschermde soorten;
- controleronde(s) om afwezigheid beschermde soorten op moment van ingreep aan te tonen;
- in de nieuwe situatie duurzame verblijfsmogelijkheden voor beschermde soorten creëren.

6.2 Tijdelijke mitigatie

Voor het aanbieden van tijdelijke alternatieven, zullen minimaal zes maanden voor de werkzaamheden, vier tijdelijke vleermuiskasten voor elke aangetroffen en geschatte verblijfplaats worden opgehangen, binnen 200 meter van de huidige verblijfplaatsen. Omdat er in het plangebied een geschatte totaal van 5 verblijfplaatsen (waarvan één kraamverblijfplaats) van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn, worden daarom in totaal 20 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst. In Bijlage II is een voorstel van de locaties van de tijdelijke kasten weergegeven. De exacte locaties van de ophanglocaties moeten nog worden afgestemd met de initiatiefnemer. Daarom zullen de exacte locaties van de te plaatsen kasten en foto's van de ophanglocaties in het logboek worden verwerkt en later worden opgestuurd naar de provincie Gelderland. De vleermuiskasten zijn van het type VMT1, van Unitura (figuur 6.1) of vergelijkbaar voor de zomer-/paarverblijven. Voor het kraamverblijf worden kraamkasten van het type VMT2 van Unitura (figuur 6.2) of vergelijkbaar.



Figuur 6.1 Vleermuiskast VMT1 van Unitura.



Figuur 6.2 Vleermuiskraamkast VMT2 van Unitura.

6.3 Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken

Het ongeschikt maken voor vleermuizen wordt gerealiseerd door voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden alle potentiële invliegopeningen ongeschikt te maken middels het aanbrengen van exclusion flaps. Het ongeschikt maken dient uitgevoerd te worden in de actieve periode van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 1 november, maar buiten de kraamperiode en bij een avondtemperatuur van minimaal 10°C. Vanwege het nog uit te voeren voorjaarsonderzoek zal het ongeschikt maken van de bebouwing uitgevoerd worden tussen 15 augustus en 1 november. De exacte werkwijze wordt ter plaatse beoordeeld en begeleid door de ecologisch begeleider.

6.4 Controlerondes

Omdat het vleermuisonderzoek slechts een momentopname betreft en vleermuizen opportunistisch kunnen zijn ten aanzien van de keuze van hun verblijfplaats, wordt na afloop van het ongeschikt maken van de woningen een controleronde uitgevoerd. Hierbij wordt met behulp van batdetectors tijdens het uitvliegmoment gecontroleerd of er bij de bekende verblijfplaatsen en de directe omgeving ervan, uitvliegende vleermuizen aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden door de ecologisch begeleider, op basis van deze controleronde, aanvullende maatregelen voorgesteld.

6.5 Duurzame maatregelen in nieuwe situatie

De te renoveren woningen op de planlocatie worden permanent geschikt gemaakt als zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis door het realiseren van een spouwmuur in de nieuwbouw of het inbouwen van minimaal acht vleermuiskasten. Het totale aantal benodigde kasten wordt nog uitgebreid aan de hand van het vleermuizenonderzoek dat in 2024 wordt afgerond. De kasten die hiervoor toegepast worden zijn van het type VMPM1 van Unitura, of vergelijkbaar (figuur 6.4). De exacte opmaak van de spouwmuur met stootvoegen of de locaties van de inbouwkasten moeten nog worden afgestemd met de initiatiefnemer. Het inbouwen van de kasten zal onder ecologische begeleiding van een ter zake kundige plaatsvinden. De foto's en exacte locaties van de eventuele inbouwkasten zullen in het logboek worden vermeld en later aan de provincie Gelderland worden verstrekt onder vermelding van het zaaknummer.



Figuur 6.3 Inbouwkast van het type VMPM1, van Unitura.

7 SAMENVATTING

Econsultancy heeft in opdracht van Rijnstate een activiteitenplan opgesteld in het kader van de Wet natuurbescherming, ten behoeve van de voorgenomen sloop- en bouwwerkzaamheden aan de Wagnerlaan 55 te Arnhem.

De volgende onderzoeksvragen zijn beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?
 - Gewone dwergvleermuis.
- Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?
 - Twee zomer-/paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
 - Naar schatting twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
 - Naar schatting één kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?
 - Het betreft een niet gevoelig gebruik van de aanwezige gewone dwergvleermuis;
 - Naar schatting kan het een gevoelig gebruik van de gewone dwergvleermuis betreffen.
- Blijft de functionaliteit van de rust- en voortplantingsplaatsen behouden?
 - Door het treffen van mitigerende maatregelen voorafgaand aan de ingreep, en het realiseren van voldoende permanente voorzieningen in de eindsituatie, blijft de functionaliteit te allen tijde behouden.
- Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
 - De functie als zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
 - De potentiële functie als kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.
- Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
 - De te treffen maatregelen zijn conform de kennisdocumenten van de betreffende soorten en zijn daarmee voldoende bewezen effectief.
- Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?
 - Het betreft zorgvuldig handelen, bepaalde werkzaamheden uitvoeren buiten de gevoelige periodes van de betrokken soorten en het ongeschikt maken van de bebouwing in het actieve voor vleermuizen voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden. Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de gewone dwergvleermuis dient in het actieve seizoen maar buiten de kraamperiode plaats te vinden.
- Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen.
 - De sloop- en bouwwerkzaamheden zijn voor dit project de enige mogelijke oplossing.
- Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?
 - Het betreft het belang van Volksgezondheid.

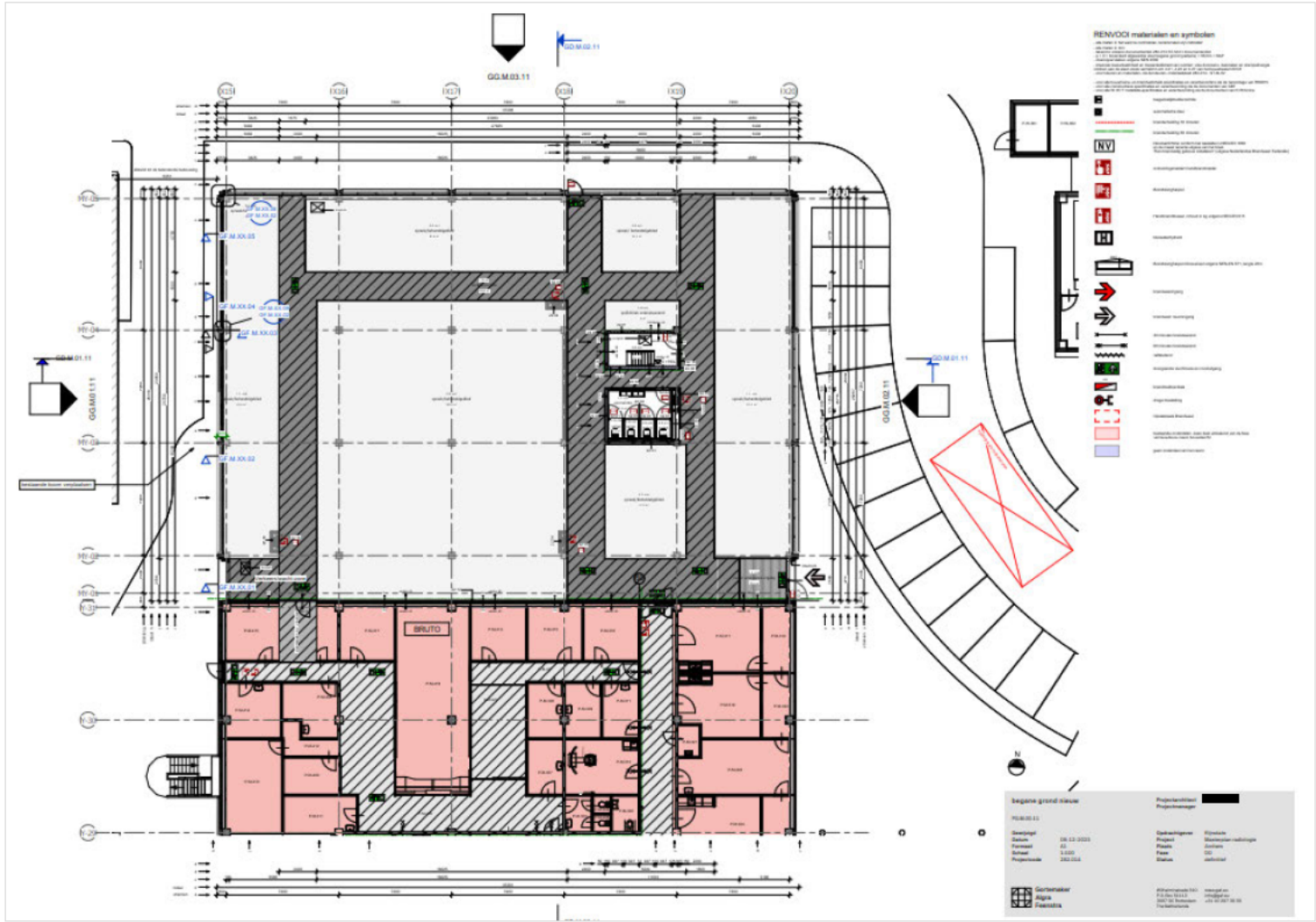
Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2017c). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

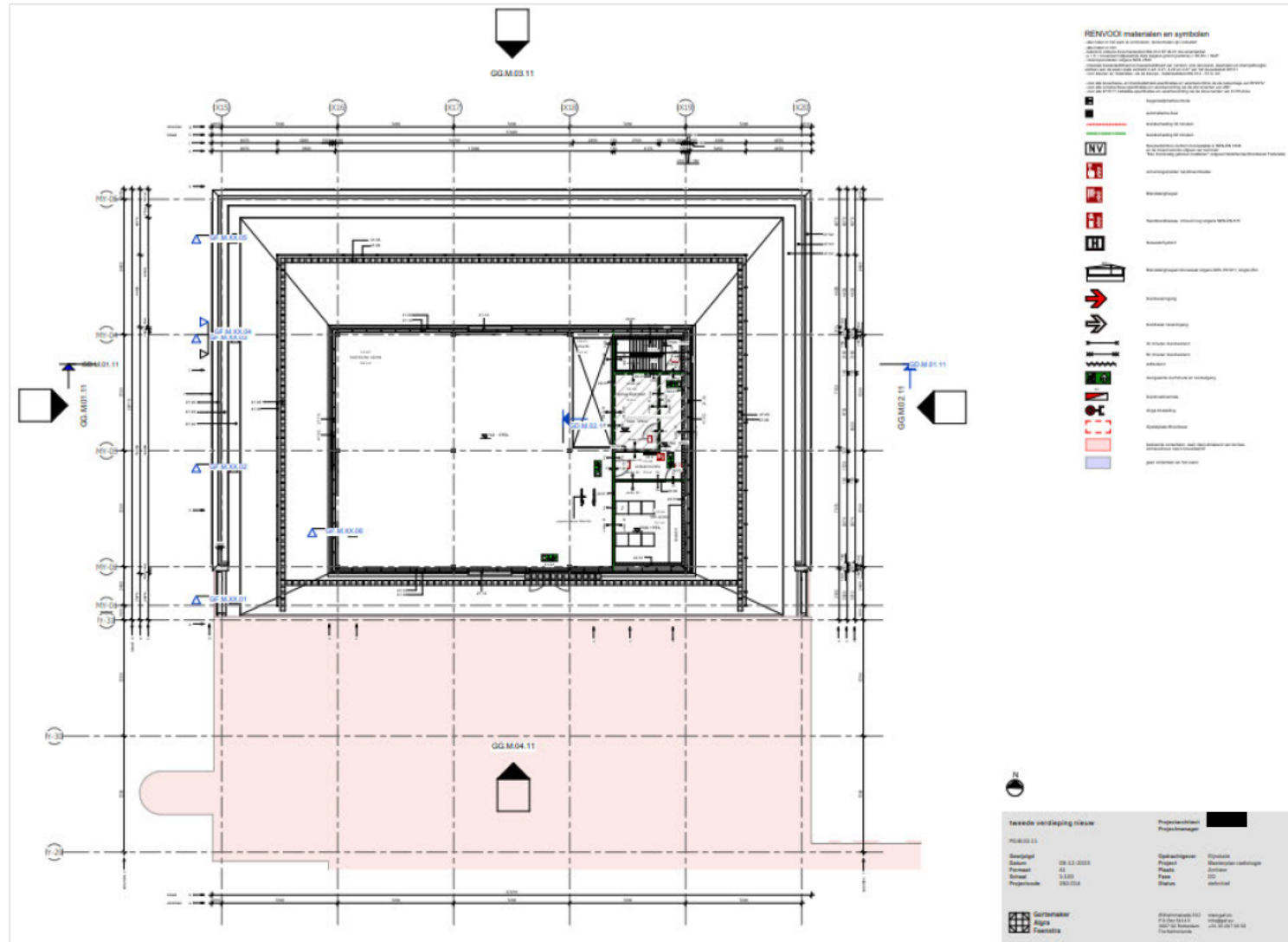
Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Bijlage I - Plattegronden nieuwbouw



Figuur 7.1 Plattegrond van de begane grond van de geplande nieuwbouw.





Figuur 7.3 Plattegrond van de tweede verdieping van de geplande nieuwbouw.

Bijlage II – Voorstel plaatsing tijdelijke vleermuiskasten



Figuur 7.4 Voorstellocaties voor de plaatsing van de tijdelijke vleermuiskasten met impressiefoto's.